

Tạ Thị Phi

Me Việt Nam anh hùng ở Vườn Mận năm xưa

HOÀNG THÁM (Bút ký)

Bằng một thời gian khá lâu, đầu xuân 2015 chúng tôi trở về Khu di tích lịch sử cách mạng Vườn Mận. Cảnh vật bây giờ đổi thay nhiều quá so với năm 2009, lúc ấy tôi hướng dẫn một số tác giả trẻ "về nguồn" để thực tế sáng tác... Những câu chuyện về những con người Vườn Mận thời chiến tranh đã gây ấn tượng sâu sắc trong tôi...

Xe chạy pho pho... Hai bên con đường dẫn vào Khu di tích ngày nay không còn cỏ cây sẫm uất, u tịch như năm nào, thay vào đó là những căn nhà mới khang trang với nhiều kiểu cách hiện đại... Mặc dù sự đổi thay là quy luật của phát triển nhưng vẫn gợi trong chúng tôi chút man mác hoài cổ khi về thăm lại chiến khu xưa!

Không khó lắm để tìm gặp anh Lê Văn Thái. Anh Thái là con ruột của Mẹ Việt Nam anh hùng Tạ Thị Phi (1927 - 1974). Sau khi có dự án xây dựng Khu di tích lịch sử Cách mạng ngay trên vườn nhà anh Thái và một số hộ dân gần đây, Nhà nước đã bồi thường thỏa đáng để cho các hộ bị thu hồi đất có được cuộc sống ổn định... Anh Thái vẫn vui vẻ như năm nào, nhưng khi nhắc đến người Mẹ anh hùng nổi tiếng của mình, giọng anh bồi hồi: "Mẹ tôi lúc đó đã chặn bọn giặc lại và la lên báo động khi phát hiện bọn biệt kích xâm nhập căn cứ. Bọn lính đã bắn chết bà, năm ấy bà mới 48 tuổi... Các cán bộ Cách mạng đã nhanh chóng rút lui an toàn."

Cha anh Thái, ông Lê Văn Tiểu - một cán bộ chỉ huy Trung đội thuộc Thành đội Cần Thơ hồi ấy, năm 1969 đã hy sinh bởi đạn pháo 105 của địch ở Rạch Chuối, Giai Xuân (Lộ Vòng Cung) mới 48 tuổi. Người anh thứ Ba của anh Thái cũng hy sinh trước đó (1968), đến năm 1974 thì đến mẹ anh.

Lúc bà Tạ Thị Phi hy sinh thì anh Thái vừa 16 tuổi nên anh nhớ rất rõ về những sự kiện đã xảy ra tại căn cứ Vườn Mận. Anh kể thêm về mẹ mình: “Bà là một cán bộ giao liên của Thành đội, đồng thời gia đình cũng là cơ sở nuôi chứa cán bộ cách mạng. Đã có nhiều đồng chí lãnh đạo cấp cao từng ở đây như đồng chí Vũ Đình Liệu (Bí thư Khu ủy Khu 9), các đồng chí chỉ huy ở Khu 9, Thành đội Cần Thơ như ông Hai Thông, Năm Viễn... Mẹ Phi làm nhiệm vụ đưa thư từ Vườn Mận về So Đũa và ngược lại. Hàng ngày, bà còn chăm sóc vườn tược, làm ruộng... Anh Thái thì đi bắt cá (lúc ấy tôm, cá rất nhiều). Hai mẹ con thường xuyên cơm nước cho từ 5 người ăn trở lên... Anh nhớ rõ môn một cái ngày đau thương ấy - đó là ngày 22/12/1974 (nhằm mùng 9 tháng 11 Âm) lúc 5 giờ chiều, các cán bộ của ta đi công tác về và đang ăn cơm, bọn biệt kích từ rạch Cái Sơn xâm nhập vào Vườn Mận, Mẹ Phi ở đầu ngõ canh chừng và phát hiện chúng, bà cố chặn, ngáng đường quân giặc lại. Bọn biệt kích ghim súng bảo bà đứng im: “Việt Cộng đâu? Khai mau!” – “Không có Việt Cộng nào ở đây. Không có Việt Cộng

ở trong nhà tôi!” - Bà vụt chạy và la thật to: “Lính tới... lính tới... Không có Việt Cộng đâu mấy ông Quốc Gia ơi... Không có Việt Cộng...” Bọn chúng nổi quạu bắn một loạt, Mẹ Phi ngã gục bên vũng máu... trước lối dẫn vào nhà. Khi bọn biệt kích rút lui, anh Thái và một số bà con, đồng chí đã an táng Mẹ Phi phía sau vườn...

Đã gần năm mươi năm trôi qua kể từ mùa Xuân Mậu Thân 1968 khói lửa. Hôm nay chúng tôi trở về căn cứ cũ, chiến trường xưa, đến mảnh đất đã từng có thời kỳ không một ngày bình yên... Những khu vườn hai bên đường giờ đây xanh ngát, đầy hương hoa trái. Quê hương của anh hùng Tạ Thị Phi đã thay da đổi thịt, phường Long Tuyền năm 1994 được tuyên dương danh hiệu cao quý Anh hùng Lực lượng Vũ trang nhân dân, được công nhận là phường văn hóa đầu tiên của thành phố Cần Thơ; 25 năm liền, Đảng bộ Long Tuyền đạt danh hiệu “Trong sạch, vững mạnh”. Các tổ chức Phụ nữ, Đoàn thanh niên ở địa phương thường xuyên kết hợp với các ban ngành, đoàn thể, tổ chức giáo dục truyền thống cho thanh thiếu niên về những gương anh hùng, liệt sĩ, gương người tốt, việc tốt...

Cô cán bộ thuyết minh Khu di tích dẫn chúng tôi tham quan một số hạng mục công trình đang thi công khẩn trương. Căn nhà xưa kia nơi nuôi chứa cán bộ ta được phục dựng lại theo lời kể của anh Thái. Trong nhà, gian trước có tủ thờ Mẹ Tạ Thị Phi, gian sau có hầm trú ẩn âm sâu để tránh bom pháo. Một

dấu tích gây ấn tượng mạnh cho khách tham quan, đó là cây mận Hồng Đào do mẹ Tạ Thị Phi trồng từ thuở xa xưa năm ấy, nay tính ra có đến gần nửa thế kỉ! Cây dù đã khá già lão nhưng thân vạm vỡ, cành lá xanh tốt, bây giờ mỗi mùa vẫn đung đưa hoa trắng, gợi nhớ cho ta một thời quá khứ vẻ vang, hào hùng nhưng cũng lắm đau thương, bi tráng... Khu di tích hôm nay đang được hoàn thiện, quy mô xây dựng khá hoành tráng. Nhà lưu niệm khang trang rộng rãi, trưng bày nhiều hình ảnh, hiện vật. Các con đường dẫn vào Vườn Mận thông thoáng, rất thuận tiện cho khách tham quan. Khu di tích lịch sử cách mạng Vườn Mận ngày nay được xem như là Tượng đài ghi nhớ công lao những người đi trước và nhắc nhở chúng ta đạo lý tốt đẹp của dân tộc Việt Nam: “Uống nước nhớ nguồn”, có tác dụng giáo dục mạnh mẽ truyền thống yêu nước cho các thế hệ mai sau.

Trước bàn thờ Mẹ Việt Nam anh hùng Tạ Thị Phi, chúng tôi thành tâm thắp những nén hương, mong rằng mẹ sẽ được ấm áp khi mùa xuân trở về. Chúng tôi vô cùng xúc động, cảm phục tấm gương anh hùng của bà. Mẹ là một trong những người phụ nữ của thành phố Cần Thơ đã noi gương Bà Trưng, Bà Triệu và các vị anh thư, liệt nữ trong lịch sử oai hùng của dân tộc, xứng đáng với tám chữ vàng mà Chủ tịch Hồ Chí Minh kính yêu đã phong tặng cho phụ nữ Việt Nam: **“Anh hùng, bất khuất, trung hậu, đảm đang”**... ❖